

Uitgavenotities

---

openSUSE Leap is een vrij en op Linux gebaseerd besturingssysteem voor uw pc, laptop of server. U kunt op het web surfen, uw e-mailberichten en foto's beheren, kantoorwerk doen, video's of muziek afspelen en veel plezier hebben!

Medewerkers: Ruurd Pels, Rinse de Vries, Freek de Kruijf, en Nathan Follens

Publicatiedatum: 2018-05-14, : 2.3.20180514

Inhoud

- 1 Installatie 2
- 2 Systeemopwaardering 4
- 3 Wijzigingen in pakketten 5
- 4 Bureaublad 5
- 5 Beveiliging 10
- 6 Meer informatie en terugkoppeling 11

De uitgavenotities zijn voortdurend in ontwikkeling. Om de laatste wijzigingen te vinden, kijk naar de online versie op <https://doc.opensuse.org/release-notes> . De Engelse uitgavenotities worden bijgewerkt wanneer dat nodig is. Vertaalde versies kunnen tijdelijk niet compleet zijn. Als u opwaardeert van een oudere versie naar de Leap-uitgave van openSUSE, bekijk dan hier de vorige uitgavenotities: http://nl.opensuse.org/openSUSE:Release_Notes .

Informatie over het project is beschikbaar op <http://opensuse.org> .

Om bugs te rapporteren behorende bij deze uitgave, gebruikt u openSUSE Bugzilla. Voor meer informatie in het Engels, zie http://en.opensuse.org/Submitting_Bug_Reports .

1 Installatie

Deze sectie bevat installatie-gerelateerde notities. Voor gedetailleerde upgrade instructies, bekijkt u de documentatie op <https://doc.opensuse.org/documentation/leap/startup/html/book.opensuse.startup/part.basics.html> .

1.1 Minimale systeeminstallatie

In de minimale systeeminstallatie ontbreekt bepaalde functionaliteit die vaak voor lief genomen wordt:

- Het bevat geen software firewall front-end. U kunt het pakket firewalld hiervoor installeren.
- Het bevat geen YaST. U kunt het patroon patterns-yast-yast2_basis als extra installeren.

1.2 UEFI—Unified Extensible Firmware Interface

Alvorens openSUSE te installeren op een systeem dat opstart met UEFI (Unified Extensible Firmware Interface), wordt u dringend aangeraden om te controleren op firmware-updates aanbevolen door de maker van de hardware en, indien beschikbaar, zo'n update te installeren. Een vooraf geïnstalleerde Windows 8 of later is een sterke aanwijzing dat uw systeem opstart met UEFI.

Achtergrond: Sommige UEFI-firmware heeft bugs die het laten breken als te veel gegevens naar het opslaggebied van UEFI worden geschreven. Er zijn echter geen heldere gegevens over hoeveel "te veel" is.

openSUSE minimaliseert het risico door niet meer weg te schrijven dan het noodzakelijke minimum nodig om het besturingssysteem op te starten. Het minimum betekent het aan de UEFI-firmware vertellen van de locatie van de openSUSE-bootloader. Bovenstroomse functies van de Linux-kernel, die het UEFI-opslaggebied gebruikt voor opslag van opstart- en crashinformatie (`pstore`), zijn standaard uitgeschakeld. Niettemin is het aanbevolen om elke firmware-update die de maker van de hardware aanbeveelt, uit te voeren.

1.3 UEFI-, GPT- en MS-DOS-partities

Samen met de EFI/UEFI-specificaties is er een nieuwe manier van partities maken gekomen: GPT (GUID Partition Table). Dit nieuwe schema gebruikt globaal unieke identifiers (128-bit waarden getoond in 32 hexadecimale tekens) om apparaten en typen partities te identificeren.

Bovendien staat de UEFI-specificatie ook verouderde MBR (MS-DOS)-partities toe. De Linux-bootloaders (ELILO of GRUB2) proberen automatisch een GUID voor deze ouderwetse partities aan te maken en schrijven ze naar de firmware. Zo'n GUID kan frequent wijzigen, wat opnieuw schrijven in de firmware veroorzaakt. Herschrijven bestaat uit twee verschillende bewerkingen: verwijderen van het oude item en aanmaken van een nieuw item dat de eerste vervangt. Moderne firmware heeft een garbage-collector die verwijderde items verzameld en het voor oude items gereserveerde geheugen vrijmaakt. Er ontstaat een probleem wanneer defecte firmware dit niet verzamelt en deze items niet vrijmaakt; dit kan eindigen met een systeem dat niet opgestart kan worden.

Er omheen werken is eenvoudig: converteer de verouderde MBR-partitie naar GPT.

1.4 Het Nvidia-stuurprogramma handmatig installeren

Op openSUSE Leap 15.0 moet u het pakket `drm-kmp-default` eerst verwijderen voordat u handmatig Nvidia-stuurprogramma's kan installeren met het shellscriptarchief `.run`:

```
zypper rm drm-kmp-default
```

Als u de door Nvidia geleverde RPM's installeert, zult u niet te maken hebben met dit probleem, omdat in dat geval het pakket `drm-kmp-default` automatisch vervangen is tijdens de installatie van het stuurprogramma.

Als u later besluit het stuurprogramma van Nvidia te verwijderen, zorg er dan voor het pakket `drm-kmp-default` opnieuw te installeren.

Voor meer informatie, zie https://bugzilla.suse.com/show_bug.cgi?id=1044816.

1.5 Schalen van de UI van het installatieprogramma op computers met hoge DPI schermen

Het installatieprogramma YaST schaalt zijn UI niet standaard voor hoge DPI schermen. Als u een computer met een hoge DPI scherm hebt, kunt u YaST instellen om zijn UI automatisch te schalen voor het scherm. U doet dat door de parameter QT_AUTO_SCREEN_SCALE_FACTOR=1 toe te voegen aan de opdrachtregel in de bootloader.

2 Systeemopwaardering

Dit gedeelte bevat aantekeningen in verband met opwaarderen van het systeem. Voor gedetailleerde instructies voor opwaarderen, bekijk het document op <https://doc.opensuse.org/documentation/leap/startup/html/book.opensuse.startup/cha.update.osuse.html>.

Controleer bovendien *de paragraaf “Wijzigingen in pakketten”*.

2.1 Opwaardering vanaf openSUSE Leap 42.3

2.1.1 Postfix Admin Uses Backwards-Incompatible Directory Layout

Starting with the version 3.2, as shipped in openSUSE Leap 15.0, Postfix Admin (package postfixadmin) uses a new and backwards-incompatible directory layout:

- De configuratiebestanden zijn verplaatst naar /etc/postfixadmin.
- De PHP code is verplaatst naar /usr/share/postfixadmin.
- De Smarty-cache is verplaatst naar /var/cache/postfixadmin.

Postfix Admin no longer reads configuration files from their previous locations and the configuration is not migrated automatically. Therefore, you need to migrate the following items manually:

- Verplaats `config.local.php` van `/srv/www/htdocs/postfixadmin` naar `/etc/postfixadmin`.
- Als u aanpassingen in `config.inc.php` hebt gemaakt, breng deze aanpassingen dan aan in `/etc/postfixadmin/config.local.php`. We bevelen aan om `config.inc.php` ongewijzigd te laten.
- Voeg in de Apache configuratie in of schakel de alias `/postfixadmin` in:
  - Om de alias beschikbaar te maken op alle virtual hosts, voer uit:

```
a2enflag POSTFIXADMIN && rcapache2 restart
```

- Om de alias beschikbaar te maken op slechts een specifieke virtual host, voeg de alias in in de configuratie van die virtual host.

3 Wijzigingen in pakketten

3.1 Verouderde pakketten

Verouderde pakketten worden nog steeds geleverd als onderdeel van de distributie maar zijn gepland om verwijderd te worden in de volgende versie van openSUSE Leap. Deze pakketten bestaan om migratie te ondersteunen, maar hun gebruik wordt ontmoedigd en ze worden mogelijk niet bijgewerkt.

Om te controleren of geïnstalleerde pakketten niet langer worden onderhouden: ga na dat `lifecycle-data-openSUSE` is geïnstalleerd, gebruik daarna het commando:

```
zypper lifecycle
```

4 Bureaublad

Deze sectie geeft een lijst met problemen op het bureaublad in openSUSE Leap 15.0.

4.1 KDE onder Wayland wordt niet ondersteund met het Nvidia-stuurprogramma van de fabrikant

De KDE Plasma Wayland sessie wordt niet ondersteund met het Nvidia stuurprogramma van de leverancier. Als u KDE wilt gebruiken en het Nvidia stuurprogramma van de leverancier, blijf dan met de X-sessie.

4.2 Geen standaard compositietoetscombinatie

In vorige versies van openSUSE gaf de compositietoetscombinatie de mogelijkheid tekens te typen die geen onderdeel zijn van de reguliere toetsenbordindeling. Om bijvoorbeeld "å" te maken, kunt u indrukken en loslaten `Shift-Rechter Ctrl` en dan `a` tweemaal indrukken.

In openSUSE Leap 15.0 is er niet langer een voorgedefinieerde combinatie met een compositietoets omdat `Shift-Right Ctrl` niet meer werkt zoals verwacht.

- Om een systeembrede eigen compositietoetscombinatie te definiëren, gebruik het bestand `/etc/X11/Xmodmap` en kijk naar de volgende regels:

```
[...]
!! Derde voorbeeld: Wijzig rechter Control-toets naar Compositietoets.
!! Om een teken samen te stellen druk op deze toets en daarna op twee
!! tekens (bijv. `a' en `^' om 342 te krijgen (â).
!remove Control = Control_R
!keysym Control_R = Multi_key
!add      Control = Control_R
[...]
```

Om commentaar van de voorbeeldcode te verwijderen, verwijder de tekens `!` aan het begin van regels. Merk echter op dat de setup uit `Xmodmap` overschreven zal worden als u `setxkbmap` gebruikt.

- Om een gebruiker-specifieke compositietoetscombinatie te definiëren, gebruikt u het configuratiehulpmiddel voor het toetsenbord van uw bureaublad of het opdrachtregelhulpmiddel `setxkbmap`:

```
setxkbmap [...] -option compose:COMPOSITIE_TOETS
```

Voor de variabele COMPOSITIETOETS gebruikt u uw teken met voorkeur, bijvoorbeeld ralt, lwin, rwin, menu, rctl of caps.

- Als alternatief gebruikt u een IBus invoermethode die in staat stelt de tekens te typen zonder een compositietoets te gebruiken.

4.3 Gebruik **update-alternatives** om login-beheerder en bureaubladsessie in te stellen

In het verleden kon u /etc/sysconfig gebruiken of de YaST module */etc/sysconfig bewerk* om de login-manager en bureaubladsessie te definiëren. Beginnend met openSUSE Leap 15.0, worden de waarden niet langer gedefinieerd met /etc/sysconfig, maar met het systeem van alternatives.

Om de standaarden te wijzigen, gebruik de volgende alternatieven:

- Login-beheerder: default-displaymanager
- Wayland-sessie: default-waylandsession.desktop
- X-bureaubladsessie: default-xsession.desktop

Om bijvoorbeeld de waarde van default-displaymanager te controleren, gebruik:

```
sudo update-alternatives --display default-displaymanager
```

Om de default-displaymanager om te schakelen naar xdm, gebruik:

```
sudo update-alternatives --set default-displaymanager \
/usr/lib/X11/displaymanagers/xdm
```

Om grafisch beheer van alternatives in te schakelen, gebruikt u de YaST-module *Alternatives* die geïnstalleerd kan worden uit het pakket yast2-alternatives.

4.4 Geen schermvergrendeling bij gebruik van Gnome Shell maar geen GDM

Wanneer Gnome Shell wordt gebruikt samen met een login-manager anders dan GDM, zoals SDDM of LightDM, zal het scherm niet leeg worden of vergrendelen. Ook is wisselen van gebruiker zonder afmelden niet mogelijk.

Om het scherm van de Gnome Shell te vergrendelen, schakel GDM in als uw login-manager:

1. Ga na dat het pakket `gdm` is geïnstalleerd.
2. Open YaST en van daaruit, open `/etc/sysconfig Manager`.
3. Navigeer naar *Bureaublad* > *Display-manager* > `DISPLAYMANAGER`.
4. In het tekstvak, voer in `gdm`. Om op te slaan, klik op *Oké*.
5. Opnieuw opstarten.

4.5 De SDDM UI schalen op computers met hoge DPI schermen

De standaard login-beheerder voor KDE, SDDM, schaaft zijn UI niet standaard voor hoge DPI schermen. Als u een computer hebt met een hoge DPI scherm, dan kunt u SDDM instellen om zijn UI automatisch te schalen voor het scherm met het configuratiebestand `/etc/sddm.conf`:

```
[XDisplay]
ServerArguments=-dpi DPI_SETTING
EnableHiDPI=true
```

Replace `DPI_SETTING` with an appropriate DPI value, such as `192`. For best scaling results, use a DPI value that is a multiple of the default 96 DPI.

4.6 Schalen van de YaST UI op computers met hoge DPI schermen

YaST schaaft zijn UI niet standaard voor hoge DPI schermen. Als u een computer hebt met een hoge DPI scherm, dan kunt u YaST instellen om zijn UI automatisch te schalen voor het scherm. Om dat te doen stel de omgevingsvariabele `QT_AUTO_SCREEN_SCALE_FACTOR=1` in.

4.7 Delen van scherm werkt niet in Firefox of Chromium onder Wayland

Firefox en Chromium staan normaal op het web gebaseerde hulpmiddelen, zoals toepassingen voor videoconferenties toe om het gehele scherm of individuele vensters van toepassingen te delen. Deze functionaliteit wordt nu niet ondersteund in beide browsers bij gebruikt van een Wayland sessie.

Om in staat te zijn uw scherm in Firefox of Chromium te delen, gebruik in plaats daarvan een X-sessie.

4.8 Afspelen van MP3-bestanden

De codecs om MP3-bestanden af te spelen zijn meegeleverd als onderdeel van de standaard opslagruimte.

Om deze decoder in op gstreamer gebaseerde toepassingen en frameworks, zoals Rhythmbox of Totem, te gebruiken, installeer het pakket `gstreamer-plugins-ugly`.

4.9 Geen ondersteuning voor Type-1 lettertypen in LibreOffice

LibreOffice 5.3 of hoger ondersteunt niet langer verouderde Type-1 lettertypen (bestandsextensies `.afm` en `.pfb`). De meeste gebruikers zouden hierdoor niet getroffen moeten worden, omdat huidige lettertypen beschikbaar zijn ofwel in het formaat TrueType (`.ttf`)- of OpenType (`.otf`)-formaten.

Als u hierdoor bent getroffen, converteer dan Type-1 lettertypen naar een ondersteund formaat, zoals TrueType en gebruik dan de geconverteerde lettertypen. Conversie is mogelijk met de toepassing FontForge (pakket `fontforge`) welke in openSUSE beschikbaar is. Voor informatie over het maken van scripts voor zulke conversies, zie <https://fontforge.github.io/en-US/documentation/scripting/>.

4.10 Wijzigingen in rendering van FreeType lettertypen

FreeType 2.6.4 heeft een nieuwe standaard "glyph hinting interpreter" (versie 38) die dichter overeenkomt met andere besturingssystemen maar voor sommigen "vager" kan lijken. Om het vorige gedrag van FreeType te herstellen, stel de volgende omgevingsvariabele in op elk door u gewenst niveau (systeem-breed, gebruiker-specifiek of programma-specifiek):

```
FREETYPE_PROPERTIES="truetype:interpreter-version=35"
```

4.11 KDE Plasma Browser-integratie inschakelen

Plasma browser-integratie voor Firefox en Chromium/Chrome stelt in staat multimedia en downloads te monitoren met systeemhulpmiddelen van KDE en geeft snelle toegang tot tabbladen via de balk *Commando uitvoeren* van het KDE Plasma bureaublad.

De functionaliteit voor browser-integratie bestaat uit twee delen die samen moeten werken:

- Het bureaubladgedeelte dat geïnstalleerd kan worden met het systeempakket plasma-browser-integration.
- Het browsergedeelte dat geïnstalleerd moet worden uit de add-on opslagruimte van uw browser:
  - Firefox: <https://addons.mozilla.org/firefox/addon/plasma-integration/> ↗
  - Chromium/Chrome: <https://chrome.google.com/webstore/detail/plasma-integration/cimiefiaegbelhefklhkhakcgmhkai> ↗

Merk op dat deze functionaliteit officieel nog steeds in ontwikkeling is en openSUSE Leap 15.0 levert deze in een vroege versie ervan.

4.12 De Emacs-psgml-module laden

Omwille van conflicten met Emacs-modules uit de standaardinstallatie, kan openSUSE Leap 15.0 de psgml -module niet meer automatisch laden. Bekijk het bestand README uit het pakket psgml voor meer informatie.

5 Beveiliging

Deze sectie biedt een lijst met wijzigingen in beveiligingsfuncties in openSUSE Leap 15.0.

5.1 `systemctl stop apparmor` werkt niet

In het verleden kon er verwarring zijn over het verschil tussen hoe de erg gelijk genaamde `systemctl` subcommands `reload` en `restart` werken voor AppArmor:

- `systemctl reload apparmor` herlaadde alle AppArmor profielen. (Het was en is nog steeds de aanbevolen manier van herladen van AppArmor profielen.)
- `systemctl restart apparmor` betekent dat AppArmor zou stoppen, waarbij AppArmor alle profielen ontladde en dan opnieuw start die alle bestaande processen onbeschermd laat. Alleen nieuw gestarte processen zouden dan weer beschermd worden.

`systemd` levert helaas geen oplossing binnen het format van het unitbestand voor het probleem dat komt van het `restart` scenario.

Beginnend met AppArmor 2.12 zal het commando `systemctl stop apparmor` niet meer werken. Als gevolg zal `systemctl restart apparmor` nu juist AppArmor profielen herladen.

Om alle AppArmor profielen te ontladen gebruikt dan het nieuwe commando `aa-teardown` in plaats van wat overeenkomt met het vorige gedrag van `systemctl stop apparmor`.

For more information, see https://bugzilla.opensuse.org/show_bug.cgi?id=996520 and https://bugzilla.opensuse.org/show_bug.cgi?id=853019.

6 Meer informatie en terugkoppeling

- Lees de documenten `README` op het medium.
- Bekijk gedetailleerde log met informatie over een specifiek pakket uit zijn RPM:

```
rpm --changelog -qp BESTANDSNAAM.rpm
```

Vervang `BESTANDSNAAM` door de naam van de RPM.

- Controleer het bestand `ChangeLog` op het topniveau van het medium voor een chronologische log van alle wijzigingen gemaakt aan de bijgewerkte pakketten.
- Meer informatie in de map `docu` op het medium.
- Voor extra of bijgewerkte documentatie, zie <https://doc.opensuse.org/>.
- Voor het laatste nieuws van openSUSE, zie <https://www.opensuse.org>.

